

КОНФЕРЕНЦІЯ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ

12 січня 1993 року відбулася конференція трудового колективу інституту. Вона пройшла з таким порядком денним. Про підведення підсумків колективного договору за 1992 рік розповів ректор інституту А. М. Тугай. Голова профкому нашого вузу М. Д. Василевський звернувся до колективу з проханням затвердити колективний договір на 1993—94 рр. На конференцію трудового колективу КІБІ були запрошені гості. Це голова міського профспілки А. К. Свиридов, завідувач відділом соціально-правового захисту Київського міського профспілки О. В. Смирнов та заступник голови Центрального комітету профспілки освіти та науки України В. Т. Зюзь. До них делегати конференції звернулися із питаннями.

ПІДСУМКИ КОЛДОГОВОРУ

Підведено підсумки виконання колективного договору КІБІ за 1992 рік. Вони встановлені в результаті перевірки комісією інституту в складі 9 чоловік. Серед них М. Д. Василевський, М. Ф. Лисницький, М. С. Кашока, В. М. Коробкіна, Г. В. Лагутін, Л. Т. Полтавець, Н. І. Седельська, Г. М. Тимішкін, О. В. Турпак.

Ось підсумки виконання колдоговору:

- Ректоратом спільно із профкомом ародовилася результативно робота з соціального захисту співробітників інституту:
 - своєчасно (по мірі надходження в інститут нормативних документів) проводилися виплати заробітної плати, що були регламентовані урядовими постановами. Так, в квітні — червні перераховано зарплату викладачам, в травні — співробітникам, а у вересні виплачено чотири оклади співробітникам;
 - адміністрація спільно із бухгалтерією вузу вишукали можливість двічі виплатити додаткову матеріальну допомогу по 0,7 окладу кожному співробітнику, а наприкінці року — по 1 окладу всім співробітникам і по 1000 крб. — викладачам. На ці цілі використувалися зекономлені інституту кошти в розмірі 4 млн. карбованців;
 - бухгалтерією виконане побажання співробітників по розпечатці відомості із розшифрованою утримань із заробітної плати (п.2.5.2);
 - вперше напередодні календарного 1993 року вирішено питання фінансування нового колективного договору. На це бухгалтерією інституту на рахунок профспілки перераховано 1,3 млн. крб.;
 - ректорат доклав всіх зусиль на збереження штатного складу (тобто не було масового звільнення);
 - бухгалтерія надала істотну допомогу профкому в організації відпочинку співробітників на турбазі (м. Алушта) «Карабах»: було перераховано передоплату вартості путівок в розмірі 800 тис. крб. Путівками скористалися 240 співробітників і членів їх сімей;
 - за рахунок позабюджетних коштів провадиться фінансування медпункту, клубу, спортклубу, санаторія-профілакторія, спорттабору, і далі: на ці цілі в 1992 році витрачено 1 млн. 900 тис. карбованців (п.2.5.2e);
 - без перешкоди надавалися відпустки за свій рахунок співробітникам згідно п.2.7.2;
 - фінансувалися роботи, передбачені угодою по охороні праці;
 - регулярно проводилися виплати співробітникам у зв'язку із ювілеями (50, 60 і 70-річчям), було премійовано 60 співробітників (п.2.6.2);
 - незважаючи на труднощі сьогодні, йде будівництво житлового будинку для співробітників (п.3.2.1);
 - понад 100 ділянок землі в 1992 році отримали співробітники вузу під огороди в радгоспі Великодиммерському і в Люберцях (п.3.3.2).
- Передбачені кошторисом соціального розвитку на 1992 рік 115 тисяч карбованців витрачено на такі виплати:
 - часткова оплата путівок співробітникам інституту — 34260 крб.
 - оплата занять в спортивних абонементних групах — 27977 крб.
 - допомога матерям на народження дитини — 750 крб.
 - соціальна допомога ветеранам праці та непрацюючим — 7800 крб.
 - допомога під час виходу на пенсію — 10850 крб.
 - допомога у зв'язку із смертю — 43650 крб.
 - часткова компенсація транспортних послуг під час поїздки в садові кооперативи — 32725 крб.
 - дотації спорттабору — 4000 крб.
 - госппотреби — 1137 крб.
 - 972 крб.
 - допомога лікаря-гінеколога — 160317 крб.
 Разом витрачено на 20 листопада 1992 року — 160317 крб. Комісією встановлено, що колдоговір в основному виконаний. Деякі пункти договору не виконано чи виконано частково:
 - не розроблено нову редакцію правил внутрішнього розпорядку інституту (п.2.2.2);
 - не розроблено положення про преміювання співробітників інституту (п.2.6.1);
 - з об'єктивних причин інститут не взяв участі в реконструкції санаторного корпусу в м. Алушці (п.3.2.3);
 - комісія з колдоговору (днів. пр. 8 від 05.01.92 р.) нерегулярно контролювала хід виконання колдоговору і не організувала спільних засідань ректорату і профкому з його обговорення.

М. ВАСИЛЕВСЬКИЙ, голова профкому КІБІ:

— Для підготовки колективного договору було створено комісію. На своїх засіданнях вона розглядала першу редакцію колективного договору, розробленого профспілковим комітетом. Було прийнято другу редакцію цього документу, що стала предметом розгляду 19 грудня 1992 р. на спільному засіданні ректорату і профкому інституту. Сьогодні він вноситься на затвердження нашої конференції. Дозвольте його не зачитувати, тому що ви всі, як делегати, знаєте його текст, а прокоментувати і перейти до обговорення.

Особливістю його є те, що тут використано матеріали, в яких узагальнено практику укладення і виконання договорів в підприємствах України з різними формами господарювання, укладення договорів в країнах близького та дальнього зарубіжжя. Колективний договір вперше укладається на 2 роки із щорічним доповненням до нього. Його підписують, крім всіх, що були раніше, ще й керівники новостворених науково-дослідних інститутів НДІВМ, НДІСМ, ДІЕК, ХНДК

та профспілковий комітет студентів. Таким чином, дія колдоговору поширюватиметься і на членів цих організацій, але при умові, що ці інститути перерахують кошти соціального розвитку на рахунок профкому.

Тепер відносно кошторису соціального розвитку. Бухгалтерія інституту перерахувала на рахунок профкому 1,3 млн. карбованців. Це дало можливість розробити кошторис витрат соціального розвитку. Він ділиться на 2 частини. 50 відсотків — будуть спрямовані на розвиток баз відпочинку та соціальної сфери; 50 відсотків — на виплати різних допомог співробітникам.

В новому колдоговорі, порівняно із 1992 роком, відсутня допомога при виході на пенсію. Комісія при аналізі цього питання виявила, що співробітники, які подавали на цей вид допомоги — одержували її та залишалися працювати в інституті. Всі інші статті кошторису залишилися. Додатково в кошторисі передбачені кошти на відродження, які пов'язані з вирішенням соціальних питань, та на госппотреби.

В. ЗЮЗЬ, заступник голови ЦК профспілки працівників освіти та науки України

— Вдячний, що запросили на конференцію трудового колективу КІБІ. Ваш вуз — перший в 1987 році впровадив практику укладення колективних договорів в вищих навчальних закладах. Сьогодні ви знову перші, бо ніхто ще не уклав договору. Договір у вас — добре відпрацьований документ з важливими положеннями, що направлені на соціально-правовий захист колективу. Закликаю, прийняти його з деякими доповненнями. Отже, треба до кошторису витрат внести, що він може бути збільшений при наявності коштів; на мій погляд, розділ по охороні праці треба доповнити заходами щодо освітлення приміщень, вентиляції та опалення.

Проінформую вас, як вирішуватимуться головні питання щодо заробітної плати та стипендій, відпустки. ЦК профспілки подав в Кабінет Міністрів доповнення про відпустки. Закон про відпустки має в січні ц. р. розглядатися на Верховній Раді. Пропозиції наші тут такі, щоб мінімальна відпустка надавалася в розмірі 28 днів.

Стан по питанню зарплати і стипендій дуже важкий. Наша країна знаходиться в скрутному становищі, бо ще не затвердила бюджет, а він має внутрішній борг. В питанні підвищення заробітної плати паліо працюють профспілкові організації Укра-

ЗМІНИ У СКЛАДІ ПРОФКОМУ

10 жовтня 1991 року на конференції трудового колективу інституту був обраний профспілковий комітет в складі 27 чоловік. Переобрання даного складу намічено було на 1994 рік. Але життя вносить свої корективи. Так, деякі члени комітету звільнилися з роботи в інституті (Уласенко П. А., науковий співробітник ГНДК БМВ), деякі з поважних причин подали заяви з проханням звільнити їх (Гнезділова О. В., асистент кафедри міського будівництва; Калітчук Л. М., бібліотекар); ряд членів профкому практично самоувільнився від роботи в профкомі (Паньківський І. В., доцент кафедри ІГ, Малишев О. М., доцент кафедри архітектурних конструкцій). На президії профкому це питання обговорювалося. Було рекомендовано вивести їх із складу профкому як тих, що втратили зв'язок із ним. На місце їх обрати в склад профкому інших співробітників.

У склад профкому увійшли нові члени. Це співробітники інституту О. М. Висоцький, доцент кафедри архітектурних конструкцій, що відповідатиме за роботу садових кооперативів нашого вузу, А. М. Тугай, ректор інституту, член комісії соціально-правового захисту, В. Г. Николаєнко, науковий співробітник НДІ в'язучих матеріалів, відповідатиме за організацію занять фізкультурною і спортом співробітників вузу, П. П. Чередиченко, заступник декана факультету міського будівництва, відповідатиме за комісію по соціально-правовій роботі в профкомі.

РІШЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

Затверджено рішення конференції. В ньому визнано, що основні пункти колективного договору за 1992 рік виконано. Також затверджено акт перевірки підсумків виконання колдоговору за минулий рік.

Колективний договір на 1993—94 роки із змінами та доповненнями конференція трудового колективу визнала затвердити. По результатах обговорення колдоговору, що було проведено на конференції, доручити комісії по підготовці його внести зміни та доповнення. Доручити підписати колективний договір від адміністрації КІБІ ректору інституту, керівнику ГНДК, директором інституту, які працюють при КІБІ, а від трудового колективу головою профкомів співробітників і студентів.

До 1 березня 1993 року опублікувати колдоговір на 1993—94 рр.: в багатотиражці інституту.

Конференція вирішила кошторис витрат профкому за 1992 рік затвердити. Також затвердити і кошторис витрат профкому на 1993 рік. Трудовий колектив своїм рішенням вирішив зберегти принципи виплати по статтях кошторису витрат профкому, які вже встановилися.

ОДНИМ з найвидатніших в культурологічному аспекті вивчення історії України і Росії (XVII—XIX ст.) несправедливо забути в роки Радянської влади

час масово розроблялися генеральні плани, в основі яких лежала класицистична ідея. Відомою російському полководцю П. О. Рум'янцеву-Задунай-

провів п'ять перебудову маєтку під керівництвом архітектора Шеллоа: палац було обкладено цеглою, збільшено баню, поповнено внутрішні приміщення, зов-

ря, а після смерті Т. Г. Шевченка у 1861 р. в Качанівському парку на його честь було насаджено високі пагорби, де у 1893 р. було поховано товариша поета, ху-

налагодити стосунки з «Товариством любителів старовинних парків», в Великобританії, з музееми-садибами в Польщі, Німеччині, США та ін., запропонувати

КАЧАНІВКА: ІСТОРИЧНІ ТА СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ

науково-культурними колами суспільства був палацово-парковий комплекс в Качанівці на Чернігівщині. Ансамбль цей виявив в собі найкращі риси західноєвропейського романтичного стилю і ідею пейзажного парку.

Романтичний Качанівський парк, заснований у 1770-х роках, завдяки своїй величезній площі (близько 600 га), поєднанню композиційно-маловничі українські простори і цим самим виявив близькість до пейзажного живопису. За думкою Жака Делія сад вважається мистецтвом прикраси сільської краєвиди. Численні паркові алеї прорізують його у всіх напрямках і в своїх перспективах завершуються то романтичними пагорбами (тут і пагорб Коханя, і пагорб Суму), то збігають до дзеркальної площини водоймищ, яка складає близько 100 га від загальної площі парку, то вінчаються групами «ветлів-дубів», вічна краса яких надихала на творчість багатьох поетів і художників, то заманоють у таємничу хащу із романтичними руїнами, градами та містками.

Біосеноз Качанівського парку складають близько 50 видів дерев і чагарників, серед яких дуб, граб, липа, клен, каштан і береза створюють основу біоенергетичного середовища заповідника.

Державний історико-культурний заповідник «Качанівка» був закладений в епоху раннього класицизму (1760—1780), коли на Україні відбулися важливі історичні події: возз'єднання Правобережжя, Брацлавщини та Волині, звільнення південних земель і вхід Російської імперії до Чорного моря, заснування багатьох нових міст — Одеси, Миколаєва, Херсона, Катеринослава і отримання російським дворянством великих земельних наділів для побудови нових маєтків та садів. Для всіх міст та маєтків в цей

час великі заслуги перед Росією були даровані землі на Чернігівщині. Це маєтки в Качанівці і Вишеньках. Новий власник розпочав будівництво розкішних палаців в оточенні маловничих пейзажних парків. Садово-парковий комплекс в Качанівці зводився за проектом московського архітектора К. І. Бланка (1728—1793) з використанням східних і готичних архітектурних форм, які замовив господар під впливом вражень від турецьких походів. Керував будівництвом учень відомих російських архітекторів В. І. Баженова і А. В. Квасова український будівничий — архітектор М. К. Мосцепанов. Двоповерховий центральний корпус, прикрашений зубчастими фронтонами і баштами, мав прямокутну форму в плані, яка сполучалась з півдня і півночі із боковими флігелями. Слід нагадати, що головна композиційна вісь парадної частини комплексу була спрямована на палацовий фасад палацу на заході, а в протилежному напрямку вела широкою тінистою алеєю до головного портуалу класицистичної Георгіївської церкви (1816—1824). За свою багатогранну історію Качанівський палац пережив 5 перебудов. З 1808р. в епоху становлення високого класицизму на Україні відбувся другий етап в розширенні палацового комплексу: над центральною частиною з'являється на високому барабані баня, добудовуються флігелі, ганереї; фасади прикрашаються доричними колонними портиками. З 1824 р., коли новими власниками садиби стала родина українських меценатів Тарновських, відбулися третій і четвертий етапи у розвитку садово-паркового комплексу і одна із визначних епох розвитку і становлення національних культур України і Росії XIX ст.

Духрозрадоцький Харитоненко, господар Качанівки з 1898 р.,

нішний декор набув рис неокласицизму. Архітектурно-художню цінність палацово-паркового комплексу складала альтанки, паркова скульптура, малі архітектурні форми, меблі, огорожа, зимовий сад, а також картинна галерея і предмети декоративно-побутового мистецтва.

Багатство матеріального і духовного середовища маєтку Г. С. Тарновського привертало багатогранну увагу найвищих діячів вітчизняної культури. З 1835 р. Качанівку неодноразово відвідував М. В. Гоголь, а в 1838 р. зупинився російський композитор М. І. Глінка під час поїздки по Україні для набору малолітніх співаків до придворної імператорської капели. Тут він зустрівся з істориком і етнографом М. А. Маркевичем, написав перші частини опери «Руслан і Людмила», поклав на музику вірші українського поета В. М. Забилі «Гуде вітер великий в полі» і «Не шебечи, соловейку». Художник В. І. Штернберг, товариш Т. Г. Шевченка по Академії мистецтв, відобразив момент роботи композитора в картині «Глінка в Качанівці» і був одним із перших російських митців, що присвятили краєві свої твори українській тематиці. З поїздки до Києва М. І. Глінкою був привезений до Качанівки двадцятип'ятирічний семінарист С. А. Гулак-Артемівський — майбутній композитор і оперний співак, автор першої української опери «Запорожець за Дунаєм». Останнім акордом творчості М. І. Глінки в Качанівці була створена спільно з М. А. Маркевичем кантата «Гімн господарю» в подяку за гостинність родині Тарновських. Згодом, у 1843 р. Качанівка уперше привітала візит «Кобзаря народної долі» Т. Г. Шевченка, який привіз Г. С. Тарновському свою кращу картину «Катерина». Велику колекцію речей і документів, пов'язаних з життям Кобза-

решки Г. М. Честавіського. У 1854 р. в Качанівці перебували О. В. Маркович з дружиною, українського письменника Марко Вовчок. Влітку 1880 р. до маєтку заїздили російський художник І. Ю. Рєпін із своїм учнем В. О. Серовим. Багатство і унікальність зібраної Тарновськими колекції стародруків дали можливість І. Ю. Рєпину розпочати роботу над своїм відомим полотном «Знак своєї вдовою пологом (Знак порожці)». В Качанівці побували М. О. Максимович, М. І. Костомаров, Д. І. Яворницький — українські історики, письменники, художники Л. М. Жемчужник, М. О. Врубель, М. М. Ге, І. М. Приянішников, В. М. Резанов та ін. Український письменник, мистецтвознавець і фольклорист В. П. Горленко створив опис «Качанівки» в кінці XIX ст.

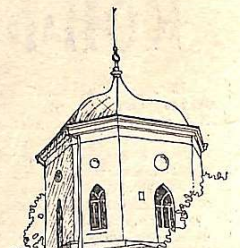
В період володіння маєтком Тарновських тут працював кріпацький театр, що ставив п'єси І. П. Котляревського «Наталка Полтавка», «Москаль-чарівник» і Г. Ф. Кейки-Основа-Яненко «Сватання на Гончарівці».

З 1984 р. в державному історико-культурному заповіднику «Качанівка» розпочалися реставраційні роботи по відродженню матеріально-духовного осередку національної культури, які ведуться без досить осмисленого науково-концептуального і господарського підходу. Вони, швидше, поглиблюють критичний стан заповідника, ніж сприяють йому. За думкою сучасних спеціалістів музеєм повинен стати весь простір навколо історичної садиби, а не лише конкретно взятий палац. Експозицією такого музею повинне стати повсякденне життя садибного комплексу.

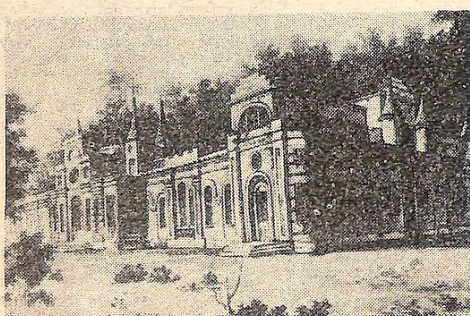
Існує пропозиція організувати через ЮНЕСКО міжнародний конкурс на кращий проект реставрації заповідника «Качанівка».

світовому співтворстві створити в заповіднику «Качанівка» Міжнародний центр українознавства.

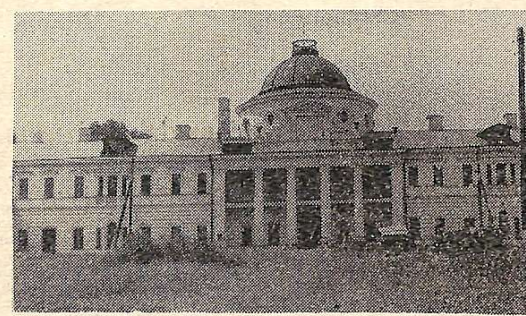
О. ЗАВАРЗІН, студент VI курсу архітектурного факультету

Фото, предоставлені автором.

На знімках центральний корпус у різні періоди часу, альтанка М. І. Глінки, зруйнований фонтан.

На знімках центральний корпус у різні періоди часу, альтанка М. І. Глінки, зруйнований фонтан.

НА ВЧЕНІЙ РАДІ

15 січня відбулося засідання Вченої Ради інституту. Про роботу першого з'їзду працівників освіти розповів ректор КІБІ і делегат цього з'їзду А. М. Тугай. Він проінформував присутніх, що з'їзд працював 2 дні, в його роботі брав участь 2,5 тисячі делегатів України. Настільки широким був діапазон представлених освітніх закладів, що лише 2 представники від вузів виступили на з'їзді. Працівники секції по соціальному захисту і фінансуванню освіти. Міністр галузі зустрічався з ректорами вузів і обговорював питання про положення вищої освіти в країні. Документ — державна національна програма «Освіта» — прийнятий з'їздом.

Ректор КІБІ доповів також про результати роботи акредитаційної комісії, що безпосередньо має відношення до нашого вузу. 30 вересня 1990 року трудовий колектив КІБІ порушив питання про перетворення інституту в технічний університет. Це і стало приводом до ліцензування спеціалістів (іншими словами перевірки відповідності правилам підготовки спеціаліста того рівня, на який претендує вуз). Акредитаційна комісія у складі 16 чоловік зробила загалом позитивний висновок, але привела і слушні зауваження щодо недоліків (учбовий процес недостатньо орієнтований на перспективу, студенти не повною мірою володіють комп'ютерною технікою і системними програмами, серед них не

ПРИКЛАД ДЛЯ НАС?

ведеться науково-дослідна робота, відсутні індивідуальні плани роботи студентів). 29 січня ц. р. комісія остаточно виголосить своє рішення. Про підсумки науково-дослідної роботи доповідав проректор з наукової роботи П. В. Кривенко. Зазначено, що у 1992 році за рахунок активної участі підрозділів інституту в різноманітних конкурсах, КІБІ виявився в сприятливому становищі, ніж галузеві інститути. Створення крупних наукових підрозділів за напрямками, кардинально покращили наукову діяльність. Промовець коротко охарактеризував напрями наукової діяльності кафедр, торкнувшись головних завдань. На Вченій Раді також було заслухано про діяльність комісії по вивченню української мови в інституті, розглянуто кадрові питання та поточні справи.

Одержавши поздоровного новорічного листа з 1993-м від своєї подруги ще з університетських часів Ніли Ковальової з Харкова, я була вражена описаним випадком, який пройняв мене до сліз. Це було в січні 1945-го. Зима стояла люта, з морозами до 40°. Пила з роботи в коротенькому кожуху з прорізними кишенями. Каміничком упало до моїх ніг. Нахлившись, я побачила, що це горобчик, він лежав на спині, а зігнути його ніжки стирчали доручки. Я вийняла руку з кишені, зняла рукавичку і взяла горобчика. На теплій руці він пролежав недовго і намагався злетіти вгору. Я була вражена тим, що йому знадобилось так мало тепла, щоб ожити. А ще більше мене вразило те, що в ту ж мить з даху будиночка киним, величюною із стіди, майже зімкнувши свої крильця, й підлітала зграя горобчиків, утворила під злітаючим горобчиком живий нийла його на дах. Чи це не приклад наших молодих співбратів для нас, людей, високоорганізованих істот, того, що лише добро, взаємодопомога й милосердя можуть врятувати світ?

Г. ПОПЛАВСЬКА, доцент

КИЇВСЬКИЙ ІНЖЕНЕРНО-БУДІВЕЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ:

ВАКАНТНИХ ПОСАД

ПРОФЕСОРІВ КАФЕДР: теоретичної механіки (доктор наук) — 0,25 ставки, інженерної геодезії (доктор наук) — 1, систем автоматизованого проектування та управління (доктор наук) — 1, фізичного виховання та спорту — 0,25 ставки, основ архітектури та архітектурного проектування — 1;

ДОЦЕНТІВ КАФЕДР: технології будівельного виробництва — 1, архітектурного проектування промислових будівель та комплексів — 2, нарисної геометрії, інженерної та машинної графіки — 1, інженерної геодезії — 0,25 ставки, фізичного виховання та спорту — 1, систем автоматизованого проектування та управління — 2, малюнку та живопису — 1, прикладної математики — 1, політичних наук — 1;

СТАРШИХ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДР: будівельних машин — 1, фізичного виховання та спорту — 1 та 2 по 0,25 ставки;

ВИКЛАДАЧА КАФЕДРИ іноземних мов (англійська) — 1;

АСИСТЕНТІВ КАФЕДР: містобудування — 2; автоматизації геодезичних вимірювань — 1.

ПОСАД, ЩО Є ВАКАНТНИМИ У ЗВ'ЯЗКУ З ЗАКІНЧЕННЯМ СТРОКУ ОБРАННЯ

ЗАВДІЮЮЧОГО КАФЕДРОЮ містобудування (доктор архітектури, професор) — 1;

ПРОФЕСОРІВ КАФЕДР: технології будівельного виробництва — 1, організації та управління будівництвом — 2, нарисної геометрії, інженерної та машинної графіки — 1, інженерної геоде-

зії — 1, прикладної математики — 1;

ДОЦЕНТІВ КАФЕДР: опору матеріалів — 1, технології будівельного виробництва — 1, металевих та дерев'яних конструкцій — 1, теоретичної механіки — 1, архітектурної кваліметрії — 1, нарисної та машинної графіки — 1, гідравліки та водовідведення — 2, водопостачання — 1, теплозапобігання і вентиляції — 2, фізики — 2, міського будівництва — 2, інженерної геодезії — 1, автоматизації геодезичних вимірювань — 1, технології виробництва бетонних та залізобетонних конструкцій — 2, будівельних матеріалів — 1, експлуатації та ремонту будівельних машин — 0,5 ставки, електротехніки та електроприводу — 1, прикладної математики — 2;

СТАРШИХ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДР: архітектурного проєк-

тування промислових будівель та комплексів — 1, рисунку та живопису — 1, фізичного виховання та спорту — 1;

ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ фізичного виховання та спорту — 2;

АСИСТЕНТІВ КАФЕДР: залізобетонних та кам'яних конструкцій — 1, філософії — 1, архітектурних конструкцій — 1, нарисної геометрії, інженерної та машинної графіки — 1, автоматизації геодезичних вимірювань — 1.

Строк подання документів на конкурс — місяць з дня опублікування оголошення.

Житлова площа не надається.

Документи, згідно з Положенням про формування педагогічного персоналу вищих навчальних закладів, надсилати на ім'я ректора на адресу:

252037, м. Київ-37, Повітрофлотський проспект, 31, КІБІ.

ПРОФЕСОРАМИ І ДОЦЕНТАМИ СТАЛИ

В 1992 році ДОКТОРСЬКІ ДИСЕРТАЦІЇ захистили 9 співробітників нашого вузу. Серед них В. В. Гайдайчук, Г. Б. Ковнерістов (кафедра будівельної механіки), О. І. Завадський, М. А. Сотніченко (кафедра вищої математики), В. К. Черненко (кафедра технології будівельного виробництва), І. С. Суботін (кафедра інженерної геодезії), И. М. Таварткіладзе (кафедра гідравліки і водовідведення), Ю. А. Климов (кафедра залізобетонних і кам'яних конструкцій), В. Я. Шевчук (кафедра політекономії).

Стали ПРОФЕСОРАМИ в 1992-му 7 викладачів і співробітників нашого інженерно-будівельного. Це О. С. Денисов (кафедра фізики), О. А. Василенко (кафедра гідравліки і водовідведення), В. М. Смирнов (кафедра будівельних машин), Т. Т. Чмчян (кафедра автоматизації геодезичних вимірювань), Є. С. Дехтярчук (кафедра будівельної механіки), В. Г. Федоренко (кафедра організації і управління будівництвом), П. П. Лізаунов (кафедра теоретичної механіки).

В 1992 році підготували та захистили КАНДИДАТСЬКІ ДИСЕРТАЦІЇ 9 чоловік — співробітників нашого інституту. По кафедрам будівельних машин — О. А. Братко, основ і фундаментів — С. М. Дяченко, теоретичної механіки — В. А. Ясинський та Ю. Н. Дяденчук, будівельної механіки — Т. Г. Захарченко, Ю. В. Ворона, І. А. Климов, систем автоматизації проектування і управління — І. І. Цюпка та А. І. Раецький.

ДОЦЕНТАМИ нашого вузу 1992 року стали Г. В. Гетун і О. М. Малишев, що працюють на кафедрі архітектурних конструкцій, С. О. Махнова та С. В. Зіцій, С. О. Махнова та С. В. Зіцій, співробітників кафедри гідравліки та водовідведення, О. В. Фролов та В. Г. Романушко з кафедри технології будівельного виробництва, В. Т. Кравчук, О. Г. Вільсон з кафедри охорони праці та навколишнього середовища і навколишнього середовища (кафедра шкідливих речовин), Л. Є. Прикладної математики), Л. Є. Пелесвін (кафедра будівельних машин), І. В. Сафронев (кафедра нарисної геометрії, інженерної та машинної графіки), М. О. Дієв (кафедра фізичного виховання і спорту), О. М. Самойленко (кафедра інженерної геодезії).

ПЕРІОДОМ бурхливого розвитку університетської науки були 80-ті роки. В той час вона стала справжньою палачкою-стуккалою для всіх споживачів науково-технічної продукції. Федеральний уряд ралпом побачив в ній важливий важіль підвищення міжнародної конкурентноздатності американської продукції і збільшив субсидії на науково-дослідні роботи приблизно на 119 процентів, доводячи їх в 1989 р. до 8,9 млрд. доларів. Уряд штатів та інші місцеві органи влади, що мріяли про лавину винаходів,

ПОГАНА НАУКА. За думкою багатьох, в гонитві за асигнуваннями на наукові дослідження учбові заклади відрото зневажають викладачів і навіть стали культивувати науку сумнівної якості.

Тому в 90-ті роки університетській науці доведеться починати нове життя. Їй треба встановити більш суворі пріоритети, тобто скоротити число наукових розробок, що фінансуються, і упереджувати витрати на управління; більше уваги треба буде приділяти учбовому процесу і мен-

Справа в тому, що університетам дозволено для покриття поточних витрат під час укладання контрактів НДР раніше домовитися про обсяг накладних витрат. Складаючи певну долю вартості кожного контракту, такі витрати вміщують витрачання на управління, амортизацію будівлі, плату за опалення і освітлення. В 1990 р. ця доля складала в середньому 54%. Однак, позбавившись субсидій штатів та відстоюючи цю долю, приватні учбові заклади виявили виключно настирливість під час переговорів з управ-

Проте, деякі вузи вже пробувають виправити положення. Наприклад, у Пенсильванському університеті всіх нових викладачів зобов'язали тепер займатися із студентами незалежно від їх наукової діяльності. В Гарвардському університеті для того, щоб мати кошти на поширення штату викладачів, відклали реконструкцію лабораторій, що дорого коштує. А в Стенфорді пробують повернути все на свої місця, вводячи додаткове винагородження за хороше викладання.

Не менше значення має і те,

СКОРОЧЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ВУЗАХ США

(Щедрі асигнування на університетську науку відійшли у минуле)

здатної привести до появи нових Кремнієвих Долин, щедро субсидували учбові заклади. Разом з тим компанії, прагнучи зберегти до-дослідні роботи, все частіше доручали їх проведення університетам, вчені яких мали в своєму розпорядженні найкращі лабораторії і славилися своїми відкриттями. Золота злива, що повалилася на університети, привезла до того, що чисельність їх вчених-дослідників майже подвоїлася, ставши досить обтяжливими навіть при достатньому фінансуванні.

Але усього приходить кінець, і сьогодні більшість із 100 провідних університетів, що склали основу фундаментальної науки США, переживають кризу. Не маючи сили розвиватися колишніми темпами, вони не в змозі забути про надії, що не збулися. Зростання обсягу федеральних субсидій, що складають приблизно 60% від загального бюджету університетської науки, настільки швидкий в 80-ті роки, зараз сповільнився, те ж саме відбулося і з субсидіями штатів. А вузи, власне кажучи, створили таку інфраструктуру наукових досліджень, яка виключає величезні кошти лише для того, щоб знайти способи їх збереження.

ше — гонитві за побічними доходами. В кінцевому рахунку ведучим університетам, що займаються науковими дослідженнями в найбільшому майбутньому необхідно стати конкурентоздатними. І ті з них, що справді здатні до поновлення і запозятливості, зможуть зміцнити свої позиції за рахунок тих, хто так і не зуміє перебудуватися. Адже університети залучили кудись більше вчених, ніж могли собі дозволити, і виявилися не в змозі утримувати свої лабораторії. Стрімко зрісша заробітні плати вчених поглиблює тепер 55% вартості і федеральних контрактів на НДР — проти 31% в 1978 р. Більш суворі вимоги по охороні навколишнього середовища, тваринного світу, техніці безпеки також сприяли росту вартості досліджень і управлінських витрат університетів. Із врахуванням всього цього витрати, пов'язані із діяльністю одного вченого, до диншого часу подвоїлися і досягли не багато не мало 140 тис. доларів.

Але федеральне фінансування лабораторій тим часом скоротилося, і університетам доводиться шукати інших джерел існування. Деякі знайшли вихід в перекладанні більшої частини своїх накладних витрат на плечі держави.

лініям військово-морських досліджень, а також з міністерством охорони здоров'я, освіти і соціального забезпечення. І деяким університетам, зокрема, Стенфордському, вдалося добитися її підвищення з 58% в 1980 р. до 74% в 1990 р.

Але всьому, як кажуть, є кінець. І в минулому році спроба університету підвищити цей показник до 78%, викликала бурхливе обурення його викладачів і закінчилася врешті-решт тим, що управління військово-морських досліджень виявило цілий ряд зловживань. Виявлялося, що за рахунок платників податків утримується 72-футова яхта, що належить університету, і покриваються багато інших сумнівних витрат. Тому управління скоротило накладні витрати Стенфордського університету на 18 млн. доларів і обмежило їх розмір 55,5% вартості контракту на науково-дослідні роботи. Це означає, що загальні збитки університету повинні скласти 20 млн. доларів. В результаті вже в травні 9 учбових закладів, в тому числі Каліфорнійський технологічний інститут, Гарвардська медична школа і Масачусетський технологічний інститут, переглянули свої витрати і повернули 3,4 млн. доларів.

що перейшовши на режим економії, багато учбових закладів стали здійснювати суворий відбір тем і програм досліджень, прагнучи зосередитися на найбільш перспективних. При цьому особ-ливо важко доводиться деяким державним безплатним коледжам, що цілком залежать від державного фінансування.

Поки що американські університети є предметом задроті всього світу, оскільки, за словами нового директора Національного наукового фонду Уолтера Мессі, «воли все ще залишаються кращим місцем для проведення наукових досліджень». Багатом хотілося б, зрозуміло, щоб вони і наперед зберегли свою славу, але не менше важливо й те, щоб в учбових закладах не забували про їх споконвічне призначення готувати національні кадри спеціалістів. Адже кінець кімцем, не хто інший, як випускники університетів, є головними провідниками передових знань, і в цьому, можливо, і є головний внесок учбових закладів в підтримання міжнародної конкурентноздатності США.

Гері Мак'Уільямс, Бостон; Джон Кері, Вашингтон; Дорі Янг, Сетл; Чак Хокінс, Атланта; Джексі Вашингтон, Нью-Хейвен; звітні кампанії, «Бізнес уен», № 10, 1992.

У ПОВСЯКДЕННОМУ житті тиждень як відлік часу відіграє особливу роль. Ним вимірюють не лише минувшину, але й будучину. Є дослідники, які вважають, що до прийняття християнства наші пращури не користувалися семиденним відліком часу, оскільки в обігві не було місяців. Рік, мовляв, ділився на певні періоди важливих господарських сезонів. Та чимало свідчень стверджують, що задовго до впровадження християнства наші пращури мали свою систему, котра так чи так була своєрідним праобразом сучасного тижня.

В усіх давніх народів доба й місяць були основним вимірком часу, вони прислужилися до складання перших календарів, котрі з'явилися ще шість тисяч років тому. Один з днів у всіх світових релігіях вважається святковим: у християн — неділя, іудеїв — субота, а в ісламців — п'ятниця. Вавилоняни вважали, що останній день кожного тижня приносить невдачі й біди, а тому не гоже розпочинати важливих справ (у нас цю роль виконує понеділок). Отже, європейці запозичили тиждень, пов'язаний з «місячним місяцем» в Вавилону, і він зберігся й до наших днів, хоч у повсякденні були свої вимірки.

З прийняттям християнства на Русі тижневий відлік придбав назву седмиці. У народі тиждень як і його дні, трактували по-своєму.

Щоб краще уявити духовний мікросвіт наших пращурів, давайте познайомимося з історичними посвідками кожного з семи днів, і нам одкривається чимало цікавого, незвіданого з життя й побуту попередніх поколінь. Шось з цих традицій може знадобитися й нам, сучасникам.

У ПОНЕДІЛОК РОБОТИ НЕ ПОЧИНАЙ

У народі віддавна вірять, що початкова тижнева днина є несприятливою для будь-якої важливої справи. Українське походження цього звичаю чи не перше намагався пояснити Є. Онанський. Він, зокрема, писав: «Може бути, що деяку роль у такому визначенні відіграють чисто фізіологічні причини: наші люди в неділю люблять випити, і після доброї п'янтки працювати не легко».

Таке припущення помилкове, оскільки далекі не всі причащалися оковтою. Особливо це стосувалося жінок, серед яких врівноваження про важкий день були найбільш поширені. Скорше всього цьому посприяв певною мірою, унікальний звичай, котрий не відомий іншим народам. Він так і називався — «понеделкування».

Історичні та етнографічні джерела свідчать, що обряд цей був поширений майже на всьому терені України, а найповніше зберігся на Київщині. За звичаєм правом «понеделкували» лише заміжні жінки. Щоб мати право на «понеделкування», потрібно було отримати дозвіл чи згоду від майбутнього чоловіка. Скріплювалася ця акція під час заруччя. Дівчина, яка давала згоду на шлюб, ставила умову: вона пов'яже рушниками святів лише тоді, якщо їй вільно буде раз на тиждень, себто в понеділок, звільнятися від усіх рідниних і господарських обов'язків, брати участь у колективній сходці чи одвідувати корчму. Згодившись на це (в іншому випадку віддання «давала гарбуза»), майбутній чоловік не мав права позбавити дружину одвідувати жіночий гурт, якщо він не дотримався даної обіцянки, то нерідко шлюб розпадався.

Такі зібрання тривали до вечора, і всі обов'язки домогосподині відповідно лягали на чоловіка або свекруху. Звісно, що понеділок був для них важким днем. Цей давній звичай передавався з покоління в покоління, приби-

Василь СКУРАТІВСЬКИЙ

СЕРЕДОТИЖДЕНЬ

раючи чимраз більше традиційних ознак. Його активне побутування говорять про високий активний статус жінки на Україні. Крім того, обряд відігравав і певну психологічну роль: у такий спосіб молода дружина знімала, нервову напругу, оскільки шлюбне життя раптово позбавляло людину природних контактів — відвідувати вечерниці, молодіжні гулі, зокрема веснянки й гаївки, купальські обряди тощо. Відтак «понеделкування» було своєрідною формою переходу від дівування до жіноцтва.

Селяни вірили, якщо позичати якісь речі, зособна сіль та молоко, «то буде недобре худоби: вперше запряжений бичок чи кінв не одомдино скопозиться». Але найбільше заборон пов'язано з одягом. Старші люди вважали за великий гріх одягати в понеділок нову сорочку.

вір. Що ж до нашого народу, то вітторок заше вважався щасливим днем для будь-якої важливої справи, а тому й казали: «У вітторок — початків сорок».

ДОБРИ ВИ ГОСТІ, ТА В СЕРЕДУ ТРАПИЛИСЯ

Для сучасників серед практично нічого не означає, але у давнину двічі на тиждень — середина та шоп'ятниця — дотримувалися постілля. Оскільки це пісний день, то він вважався нещасливим. П. Чубинський зафіксував вислів: «Я в середу народилася — горе мені». Середу уявлялася нашим пращуром живою особою і нерідко змикалася зі святою п'ятницею. В одних випадках цей день уособлювався в образі дівчини, в інших — це передовсім

іменними Перуна — бога грому й блискавки. Оскільки опіку грому й блискавки належав до так званих бажаних і пошанованих божеств, то відповідно четвер вважався легким і щасливим чоловічим днем. Люди вірили, що багаті народжуються саме в цю днину, як благовісницю, коли можуть здійснити всі надії й плани. Сні також, вважають, збуваються лише тоді, якщо запам'яталися з четверга на п'ятницю.

За народними віруваннями саме в цей день Бог створив усі планети, а позаяк найкраще засаджувати городні рослини, зокрема огірки та капусту — «то будуть на них сонячні дні», садити квочку на яйця, примовляти та замовляти до Сонця і на сході Місяця, вирощати в далеку дорогу (крім, звичайно, тих днів, на які випадають свята). Окрім звичайних, були й іменні четверги: Всеїдний, Хресний, Сухий, або

гітні жінки, оскільки по святах, п'ятницях і неділях — «не вільно нічого робити, бо це спроваджує велике нещастя на дитину». Не велемо розпочинати також будь-яку важливу справу. Хто ж порушуватиме обітницю, того настигатимуть невдачі.

Одні дослідники вважають, що в Україні серед простого народу задохристиянського часу святкували П'ятницю, і нічого в цей день не робили. За християнства почитання П'ятниці значно збільшилося як дня Христової муки і смерті, і з'явилася з сь Параскевою. Інші дослідники вважають, що культ П'ятниці прийшов саме з Християнством. І свято Параскеви-П'ятниці прималювало до нас разом із Хрещенням Русі. Обряд цієї великомучениці був найпопулярнішим в Україні. Традиційно богомільні люди готували п'ятничі протяжки року. Але серед них відірзали ще два надіяють найосновніших. Кожна з яких позначена конкретними віруваннями, якщо дотримуватися всіх приписів, можна позбавитися багатьох бід.

СУБОТА — НЕ РОБОТА: ПОМАЖ І СПАТЬ ЛЯГАЙ

Якщо назви інших днів нам більш-менш зрозумілі (скажімо, неділя походить від «не до діла», себто не працювати, понеділок — від дня, що йде «по неділі», середина — середина тижня, четвер і п'ятниця — відповідно четвертий і п'ятний день), то про суботу майже нічого невідомо. З цього приводу існує думка, що назва запозичена від єврейського «суббат» або «субаш», тобто стримуватися від роботи. Адже цей день для іудеїв вважався відпочинковим. Його запровадили 1499 року до Різдва Христового. Як засвідчується в книзі Мойсея, євреї святкували суботу як створення світу і звільнення від єгиптян.

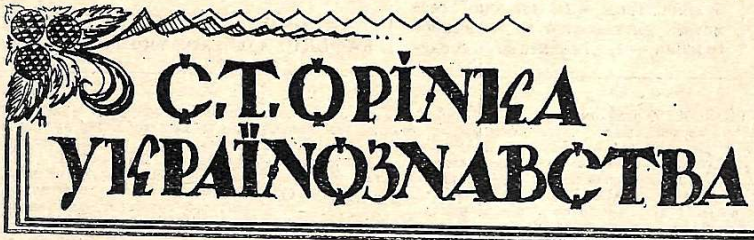
Якщо для євреїв субота святою дні, то для інших народів, зособна й українців, це звичайна робоча днина. Але з нею також пов'язані певні обмеження. Серед таких не гоже розпочинати будь-якої (окрім заживків та закладів хати) важливої роботи — «бо довго те діло робитиметься», а напрузовану на тижнів справу обов'язково завершити.

Наприкінці тижня годилося змити голову та обмити тіло, причепурити стіл, лавки, змазати дошку та припечок, зодгати чисту білизну. Вечері, коли в церкві дзвонили дзвони, вчили ходити немовляти.

Було за звичай шуботи перед заходом сонця голитися парубкам та чоловікам, а дівчатам розчісати волосся.

ЯК НЕДІЛЯ, ТО Й СОРОЧКА БІЛА

Неділю в народній уяві традиційно порівнювали з красою жіночкою, але за християнським вченням цей день присвячений Богові. Від того його й називають святою неділею. Звідси різноманітні заборони. В цей день остерігалися під загрозою великого гріха працювати й надмірно розважатися. У багатьох фольклорних джерелах, зособна народних піснях, згадуються численні страждання тих, хто осквернив себто погіршив у святу неділю. Винятком було те, що в цей день вирушували в далеку мандрівку чумацькі валки. Рано, до сходу сонця, аби ніхто не перейшов дороги та щоб потрапило в нелегкому шляху, чумаки гуртувалися на леваді і, як тільки піднімалася сторона, — виїздили в далеку дорогу.

Хоч нині вважається, що перший день тижня найважчий, а відтак і несприятливий, в давніші часи він належав до пошанованих — оскільки в понеділок світ заснувався».

У ВІТТОРОК — ПОЧАТКІВ СОРОК

Це прислів'я найкраще характеризує другий день тижня. Адже з попереднім понеділком пов'язані значні заборони, а тому будь-яку важливу роботу відкладали на вітторок. Саме в цей день люди намагалися роботи важливі починати.

За уявленнями, вітторок є чоловічим днем і він заснував світ (за іншими варіантами — це сталося у понеділок). Тому у вітторок найкраще позичати весняну орханку — «то все поле заснується хлібом». Традиційно в ці дні робили заживки, зводили з полів снопи, починали обмолот збіжжя. Початкову косовицю трав також відкладали на перший вітторок Петрівки — «тоді на сіно була вдатлива погода».

Як ви здогадуєтеся, хоч і вважається легким на започаток важливої роботи, але для селян велим клопітним — потрібно одпочино робити кілька заживків. Скажімо, теперішні забудовники практично не дотримуються давніх традицій. Між тим, наші пращури, коли починали зводити вітторка, робили закладники лише по осерку. Винятком було, якщо співадало свято якогось великомученика.

З вітторком пов'язана й народна лікувальна магія. Вважалося, що заготовляти цілющі трави можна лише в «легкі дні» — вітторок, середу та суботу. Другий день тижня є найкращим і для знілення од переляку.

Натомість серед латинських народів жило повір'я, що у вітторок не можна одружуватися, вирушати в дорогу, розпочинати будь-яку містечку працю.

Отже, як мовить народний афоризм, скільки людей, стільки й

жінка, що перевіде вночі людське оселі, бере участь у жіночому господарстві, карає тих, хто порушує обітницю й навакля, — допомагає, хто шанує її — «бо середина належить Матері Божій». Тому з цим днем пов'язано безліч заборон.

Від того, що середина є святою і пісною, в народі вдавалися до певних обмежень, скажімо не змивали волосся — «бо хто змийте, то Мати Божа покарає, що всі коби повлязять», не чесали, щоб воші не обсіли.

У річному календарі є окремі середні, які особливо пошановувалися. З ними пов'язані цікаві дійства й обряди. Це Жилава, Средохресна, Христопоклона, Чорна, Переплава середні. Ще відзначалися Суха, Мезина, Раба, або Всеїдна середні. В народних уявленнях середина вважалася важким днем, оскільки люди суворо дотримувалися постілля. Хто ж нехтував звичаєм, наклик на себе небезпеку. Оскільки в середу не можна було працювати, особливо жінкам, то це був найзурчаний день для передвідування.

Здебільшого приходили доки до матері. Про середу створено чимало різномісних прислів'я та приказок. Пригадавши всіх прислів'я, пов'язаних з середою, треба багато часу, проте одне з них, винесене у заголовок, мусить міцно закарбуватися в пам'яті, коли збирається передвідувати тих, хто дотримуватися традицій. Вам обов'язково нагадує: «Добрі ви гості, та в середу трапилися». Якщо призабудете його, відновіть у пам'яті інше: «Скривився, як середу на п'ятницю — пригадавши в такий спосіб, що ці два дні на тиждень найнеприятливіші для погостині».

ЯК НЕ ТЕПЕР, ТО У ЧЕТВЕР

Багато дослідників свого часу інтригував крилатий афоризм: «Після дощика в четвер». Чимало вчених пов'язують цей день з

Нявський, Мокрий. Але найбільше обрядів все-таки пов'язано з Чистим — (Великим або Страстним, на Поліссі — Чорним, Буковині — Жилавим, Поділлі — Білим четвергом) у цей день годилося все подвір'я звільнити від сміття, почистити худобу, побілити хату. Щоб чистим було тіло і на нього не напалиди парі, намагалися скупатися в річці чи бодай у кориті. Це начебто допомагало позбутися протягом року багатьох хвороб. На Страстний четвер з осель виносили старі пожитки, зодягали у чистий одяг, а ввечері йшли на страсті, щоб вислухати дванадцять уривків з Євангелія про Господні страждання. По закінченні відправи запалювали свічки й несли «живий вогонь», до осель, щоб на свілоці чи дверях накопичити христички — «тоді нечистий не зайде до хати». Пізно ввечері, повернувшись зі страсті, сідали за вечерю Спасителя. Після цього чимало людей не вживало їжу аж до Великого дня — христовоскренної неділі. Щоб у рідних протягом року ланувала злагода й спокій, в кожній сім'ї було за обов'язок зібратися на Чистий четвер разом за спільним обідом.

П'ЯТНИЦЯ НА ГУСЯЧИХ НОГАХ ХОДИТЬ

З усіх днів тижня п'ятниця оповита найбільшою кількістю вірувань. Особливо це стосувалося жінок. Ім не можна було працювати, їсти скоромини, адеже це найсворішій пісний день, і той, хто порушуватиме канони — втрапить до пекла. Проти п'ятниці, після заходу сонця, не годилося мити ложки — «бо тоді так вороги таранитимуть про тебе, як ті ложки». Люди вірили, що під п'ятницю збуваються всі недобрі сні. На Харківщині молодіці остерігалися прями в цей день. Найбільше остерігалися ва-

Редактор О. ПРИМАК